

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Otizm, genellikle yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan ve çocukların/bireylerin gelişimini ciddi düzeylerde etkileyen nöro-gelişimsel bir farklılıktır. Türkiye'de toplamda 2 milyona yakın otistik bireyin olduğu tahmin edilmekteyken bu sayıya bireylerin aileleri de dahil edildiğinde 8 milyona yakın kişinin otizmden direkt etkilendiği yorumu rahatlıkla yapılabilmektedir. Tanılama süreçlerinin çok mühim olduğu otizmde, zamanında tespit ve kesintisiz eğitim ile otistik çocuklarla akranları arasındaki “fark” büyük oranda kapatılabildiği çeşitli araştırmalarda vurgulanmaktadır.

Otistik bireylerin toplumsal yaşama katılmaları konusundaki en mühim engel, toplumun otizm konusunda yanlış bilgi ve ön kabullere sahip olmasından ötürü otistik bireylere karşı yanlış tutum ve davranış içerisinde bulunulmasıdır.

Bursa Osmangazi'de bulunan BTSO Baha Cemal Zağra Özel Eğitim Uygulama Okulu'nda otistik öğrencilerin sıralara bağlanarak “eğitim verildiğine/ders işlendiğine” dair görüntülerin basına yansımaları ise otistik çocuklara yönelik kötü muamele örneklerini tekrar gündeme getirmiştir. Mezkûr okulda, öğrencilere küfür ve hakaret edildiği, fiziksel ve psikolojik şiddet uygulandığı iddiaları Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin çocuğun üstün yararı ilkesini düzenleyen 3. maddesi, çocukların kötü muameleye karşı korunmasını düzenleyen 19. maddesi, eğitim hakkını düzenleyen 28. ve 29. maddeleri ile Anayasanın kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığını düzenleyen 17. maddesi, çocuk hakları konulu 41. maddesi ve eğitim ve öğretim hakkını düzenleyen 42. maddesine temelden aykırılıklar teşkil etmektedir.

Otistik çocuklara yönelik, zikredilen kötü muamele uygulaması, yalnızca pedagojik bir eksiklik olmanın ötesinde kurumsal bir ihmal, denetim eksikliği ile birlikte toplumsal yaşamın tamamına tezahür etmiş olan şiddet kültürünün bir sonucudur. Çocukları “idare etmek” gerekçesiyle bağlamak hem fiziksel bütünlüğe hem de iyi olma haline yönelik doğrudan bir saldırdır.

Mevzubahis vaka, devlet okulların “herkes için erişilebilir” nitelikte olmadığına kanıtı olduğu gibi otistik çocukların eğitim süreçlerinde rol oynayan öğretmen, akran velisi, idaresi, okul personeli başta olmak üzere toplumun her kesimine otizme dair farkındalık çalışmaları yapılması gerekliliğini de hatırlatmakta, Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere tüm ilgili kurumlara ciddi sorumluluklar yüklemektedir.

Bu bağlamda;

1. Bursa'daki BTSO Baha Cemal Zağra Özel Eğitim Uygulama Okulu'nda otistik öğrencilerin sıralara bağlandığına ve küfür/hakarete maruz bırakıldığına dair görüntüler Bakanlığınıza hangi tarihte ulaşmıştır? Konu hakkında başlatılan soruşturmanın kapsamı nedir?
2. Söz konusu okulda görev yapan personelin özel eğitim uzmanlığı, otizm alan bilgisi ve zorunlu pedagojik yeterlilikleri Bakanlığınız tarafından denetlenmiş midir? Bu personellerin mesleki yetkinliği ve sertifikasyon süreçlerinde eksiklik tespit edilmiş midir?
3. Okul idaresi, varsa, Bakanlığınızca yürütülen idari soruşturmanın kapsamına dahil midir?
4. Özel gereksinimli çocukların eğitimi için Bakanlığın sessiz alan düzenlemesi, bireyselleştirilmiş eğitim planı uygulaması, uzman kadro zorunluluğu ve aile katılımı ilkeleri işletilmekte midir? Bu standartların tüm özel eğitim okullarında hayata geçirilmesine yönelik bir eylem planınız var mıdır?
5. Bakanlığınız, bu ihlaller karşısında BM Çocuk Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere uluslararası sözleşmelere uyum için bir politika değişikliği planlamakta mıdır?
6. Özel eğitim uygulama okullarında bağımsız, düzenli ve habersiz denetim yapılmasına ilişkin yeni bir düzenleme planlanmakta mıdır? Mevzubahis okul, 2023 yılından itibaren kaç kez denetlenmiş, denetimlerde hangi bulgular tespit edilmiştir?

7. Türkiye genelinde özel eğitim kurumlarında son beş yılda çocuklara yönelik kötü muamele, şiddet veya bağlama uygulamalarıyla ilgili Bakanlığınıza kaç şikâyet ulaşmıştır? Bu şikâyetlerin kaçı soruşturma ve yaptırımla sonuçlanmıştır?
8. Otistik bireylere ve ailelerine dönük eğitsel ve sosyal haklarla ilgili standart bir süreç işletilmekte midir?
9. Öğretmenler başta olmak üzere kamu personellerine dönük hak temelli farkındalık ve otizm bilgilendirme çalışmaları yapılmakta mıdır?